

## **ЗАВЕРШЕННЯ ФОРМУВАННЯ НАУКИ МІКРОЕКОНОМІКИ**

*Бабайлов В.К., к.е.н., доцент*

*Левченко Я.С., доктор філософії з галузі «Соціальні та поведінкові науки», доцент*

*Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

*Марченко Г.І., аспірант*

*ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

**Постановка проблеми.** Мікроекономіка займає особливе місце серед всіх видів економіки й особливо поряд з макро- і мегаекономікою: саме мікроекономіка стає основою наступного формування макроекономіки. Тому удосконалення, поширення, поглиблення *знань* про мікроекономіку будь-якого її рівня й особливо організація вищого рівня знань, яким є наука мікроекономіка, є виключно *актуальним* питанням.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій** свідчить про те, що у 2013-2020 роках стався значний прогрес в розвитку множини важливих наук [1-3]. Так було встановлена обов'язкова кількість елементів *змісту* будь-якої науки: а саме чотири елементи – об'єкт, предмет, методика апробації предмету, результат цієї апробації; встановлений сенс кожного з чотирьох елементів і їх взаємозв'язок; завершено формування основних, найбільш важливих видів наук (економіки, менеджменту, маркетингу, підприємництва, методології і деяких інших) [4-6]. Однак постановка проблеми організації науки мікроекономіки була досі відсутня. Аналіз останніх досліджень і публікацій привів до висновку, що існують такі основні причини цього стану: нерозуміння сенсу самої мікроекономіки; змішання її з макроекономікою; апіорне (неаргументоване) ствердження про існування будь-яких наук ще з античної епохи через змішання сенсу наук з ученнями й навіть з теоріями.

Так, наприклад, мікроекономіку розуміють як «...розділ економічної теорії, яка вивчає поведінку окремих економічних агентів протягом їх виробничої, розподільчої, споживчої і обмінної діяльності» [3].

Існує й така думка: «Мікроекономіка вивчає поведінку окремих економічних одиниць (домашніх господарств і фірм) і функціонування окремих ринків товарів и ресурсів» [4]. В обох приведених прикладах присутнє змішання мікро- і макроекономіки.

Можливо привести і інші приклади волаючого нерозуміння відмінності мікро- і макроекономіки: «В курсі мікроекономіки розглядаються не тільки ідеалізований ринок досконалої конкуренції, але й ринкові моделі, які переважають в сучасній економіці України: монополістична конкуренція, олігополія, монополія» [5].

Але проблема створення, формування мікроекономіки, як науки взагалі,

навіть не ставиться.

**Невирішені складові загальної проблеми.** Отже, проведений аналіз показує, що існує гостра необхідність визначення таких аспектів загальної проблеми: усунення змішування понять мікро- і макроекономіки; відокремлення науки і практики мікроекономіки; концентрація уваги на організації, на формуванні науки мікроекономіки. На думку авторів, саме формування науки мікроекономіки дозволить вирішити й всі інші аспекти проблеми.

**Формулювання мети і завдань статті.** Метою даного дослідження в найзагальнішому вигляді є *формування науки мікроекономіки*. При цьому автори виходили з реального стану процесу формування будь-якої науки, саме з того, що окремі й навіть важливі елементи її змісту все ж-таки були частково організовані, визначені [6]. Так, фактично був визначений її *об'єкт* – як *межі науки*, як *основна теорія*; *предмет* – як проблемна частка об'єкту. Однак саме предмет будь-якої навіть однієї конкретної науки визначався по-різному. Більш того, як показали фундаментальні дослідження [6], це привело до невизначеності і єдиної, однієї, основної *методики апробації* предмету. Як наслідок, не міг бути визначений і *результат* апробації – *четвертий елемент* науки мікроекономіки. Саме це актуалізувало й відповідні *задачі* даного дослідження: поетапно визначити вказані чотири елементи змісту науки мікроекономіки. Тому *мета* даного дослідження стає конкретнішою – це завершення формування науки мікроекономіки.

**Методики дослідження:** Для досягнення поставленої мети в роботі були використані такі загальнонаукові та спеціальні методи і прийоми дослідження: порівняльний аналіз наукової літератури та інформаційних джерел на основі методів порівняння, систематизації та узагальнення; узагальнення результатів аналізу і логічна генерація висновків, теорія методу Бабайлова [7-9].

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Аналіз літературних джерел показує, що у формуванні *першого* елементу змісту науки мікроекономіки – її *основної теорії*, значний внесок зробив, перш за все, Ксенофонт [10] – саме він вперше визначив економіку як організацію домашнього або натурального господарства. Але, як це ні несподівано, він фактично дав визначення не всієї, не будь-якої економіки, а саме – мікроекономіки! При цьому він ще не встановив основний закон мікроекономіки, це зробив вже пізніше Аристотель. Аристотель вперше вводить й два види вартості: *потребницьку* і *мінову*. Як свідчить сучасний рівень розуміння мінової вартості вона належить не мікроекономіці, а макроекономіці, тому у даному дослідженні вона виключається з подальшого аналізу, й увага буде приділена іншим видам вартості, але спочатку, перш за все, – потребницької вартості Аристотеля. Аристотель вважав [11], що економіка Ксенофонта (як організація домашнього або натурального господарства) – це є організація потребницької вартості, її він визначав як *вартість*, яка повністю *споживається* такими господарствами (відсіля досі використовується й термін не *потребницька*, а *споживча* вартість). Але термін «споживча» має суттєвий недолік – відрив від такої вартості, від самої її основи, головного – *потреби*. Тому, на думку авторів, правильніше використовувати словосполучення

«потребницька вартість». Однак, навіть Аристотель не зміг відкрити у своєму вченні – *чим* визначається потребницька вартість. Не зміг відповісти на це питання і у подальшому видатний економіст Давид Рікардо, який теж помилково вважав реальну наявність потребницької вартості. Вперше, істинний сенс будь-якої вартості визначив видатний шотландський економіст Адам Сміт [12] через майже два тисячоліття після Аристотеля. Він принципово не використовував словосполучення «потребницька вартість». Він стверджував, що існує тільки одна вартість, яка тільки змінює форму (мінова, трудова, рента, капітал і будь-яка інша), але всі ці форми, види вартості визначаються тільки одним – *трудовими затратами*. Фактично саме Адам Сміт вперше сформулював *основний закон мікроекономіки*: «Вартість дорівнює трудовим затратам»!

У зв'язку з цим впливає таке важливе зауваження: потребницьку вартість Аристотеля у сучасному контексті необхідно розуміти та вважати як *трудова* вартість, або просто вартість. І справді, Аристотель потребницьку вартість визначав як вартість, яка споживається у натуральному господарстві. Але, перш ніж споживати будь-яку вартість, її необхідно створити. Помилка величезного мислителя полягає в тому, що він при визначенні «своєї» потребницької вартості акцент робить не на *причині* її виникнення, а одразу переходить до *наслідку* її *створення*. Аристотель проходить повз причини виникнення «своєї» потребницької вартості не випадково. Як відмічають сучасні дослідники, він так і не зрозумів, що у створенні вартості беруть участь тільки трудові затрати. До такого висновку вперше прийшов величезний шотландський економіст Адам Сміт. Але це зовсім не означає, що потреби людини не впливають на процес створення вартості! Вони лише запускають, включають, вмикають механізм створення і обміну вартості, але вартістю вони ніколи не володіють. Авторам цього дослідження подобається така аналогія: ні один вимикач у квартирі не виробляє електроенергію (електроенергію виробляє електростанція), вимикач лише підключає електроенергію. Тому потреби виконують функцію лише своєрідного «вимикача» створення вартості. У 2019 році вперше було доведено, що потребницька вартість не існує взагалі. Ще не було жодного випадку в історії практики обміну товарів, щоб хоча б на одну потребу хтось обміняв хоча б один товар [9]! *Потребницька (від терміну «потреба») вартість* – це вартість потреб! Але вся економічна практика свідчить, що потреби не мають вартості – їх неможливо продати, купити чи обміняти на якийсь товар. Тому споживча вартість (як вартість потреб) не існує взагалі! Варто ще раз підкреслити, що це зовсім не означає, що потреби не впливають на організацію, створення трудової вартості. Однак їх функція лише у побудженні, у мотивації до трудових затрат, вони лише вмикають або вимикають механізм трудових затрат.

Однак в оцінці істинного сенсу потребницької вартості Аристотеля наступні покоління економістів теж допустили помилку, коли лише *буквально, формально* оцінили її як таку, як потребницьку. Насправді *потребницька вартість* Аристотеля є звичайна *трудова вартість*, або просто вартість!

Отже, об'єктом, тобто, *основною теорією мікроекономіки* (першим елементом змісту науки мікроекономіки), стає теорія вартості, теорія трудовою

вартості А. Сміта. А *основним законом* (другим елементом змісту науки мікроекономіки) стає закон вартості А. Сміта: «Вартість визначається тільки трудовими затратами». Для рішення *третьої* задачі дослідження автори виходили з висновків, які були зроблені у дослідженнях 2013-18 роки [8]. В них встановлено, доведено і підтверджено усією наступною економічною практикою, що будь-який саме *основний* закон потребує апробації, перевірки, підтвердження, визначення залежності *тільки* від часу. Й це може бути здійснене за допомогою тільки однієї, *основної методики* – методики історично-логічного, встановленої ще Гегелем [7]. Дана методика є *третім елементом змісту науки мікроекономіки*. Для скорочення автори називають дану методику просто методикою «Час».

*Результат* апробації основного закону мікроекономіки методикою Час і є *четвертий* і остаточний, завершальний елемент змісту науки мікроекономіки – це її *парадигма*. Вже з цієї фрази впливає головний сенс парадигми: *парадигма* – це *основний закон* мікроекономіки, однак обов'язково апробований основною методикою – методикою Час. А це означає існування різних *форм* основного закону в різні історичні часи, епохи. Відносно основного закону мікроекономіки («Вартість дорівнює трудовим затратам») це означає, що у різні історичні часи вартість визначалася різним співвідношенням тільки трьох основних видів затрат труда: *ручних, машинних і підприємницьких (інноваційно-інвестиційних)*. Власне, задача апробації методикою Час й полягає в тому, щоб визначити, встановити, який з трьох завжди присутніх видів затрат труда переважав в той, чи інший історичний час, епоху.

Саме це й визначає вид парадигми! Парадигма фактично констатує факт – який вид затрат труда був обраний людством пріоритетним в ту, чи іншу епоху. Це фактично був вибір поведінки усього людства в конкретному виді діяльності (в тому числі й в мікроекономіці). Тобто, це був вибір стратегії, причому найбільш загальної стратегії, стратегії поведінки всього людства, тобто *глобальної стратегії*.

Проведений аналіз привів авторів до визначення таких трьох парадигм Мікроекономіки: перша, *минула* парадигма мікроекономіки Доіндустріальної епохи, як глобальна стратегія переважно *ручних затрат* труда; друга, *теперішня* парадигма мікроекономіки Індустріальної епохи, як глобальна стратегія переважно *машинних затрат* труда; третя, *майбутня* парадигма мікроекономіки Постіндустріальної епохи, як глобальна стратегія переважно *підприємницьких затрат* труда. Для наочності уявлення *всіх* важливих аспектів науки мікроекономіки у табл. 1 представлений *увесь* процес її формування.

Таблиця 1

### Процес формування науки мікроекономіки

| № | Методики і результати їх застосування |
|---|---------------------------------------|
|---|---------------------------------------|

|                   |                    |                                                         |                                                                                                                                               |
|-------------------|--------------------|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                   | Визначення об'єкта | Визначення проблеми                                     | Методика вирішення проблеми                                                                                                                   |
|                   | Об'єкт             | Проблема                                                | Результат вирішення проблеми                                                                                                                  |
| Ідея              | Мікроекономіка     | <i>Невідомість</i> зв'язків мікроекономіки              | Інтуїція                                                                                                                                      |
|                   |                    |                                                         | <i>Залежність</i> (можливий якісний зв'язок МІКЕК з вартістю, наприклад): «Вартість можливе створюється затратами труда»                      |
| Гіпотеза          | Ідея               | <i>Невідомість</i> кількісної залежності вартості       | Логіка дискретних фактів                                                                                                                      |
|                   |                    |                                                         | <i>Закономірність</i> (дискретний якісний і кількісний зв'язок)                                                                               |
| Концепція         | Гіпотеза           | <i>Невідомість</i> суцільний залежності вартості        | Логіка докази, розрахунку                                                                                                                     |
|                   |                    |                                                         | <i>Закон</i> вартості (доведена, розрахована суцільна закономірність): «Вартість дорівнює затратам труда»                                     |
| Теорія            | Концепція          | Закон вартості, не апробований іншими законами          | Взаємна апробація                                                                                                                             |
|                   |                    |                                                         | <i>Закон</i> вартості, підтверджений іншими приватними законами.                                                                              |
| Основна теорія    | Теорії приватні    | Відсутність узагальнення окремих законів мікроекономіки | Узагальнення окремих законів методології                                                                                                      |
|                   |                    |                                                         | <i>Основний закон</i> «Вартість дорівнює будь-яким затратам труда»                                                                            |
| Наука методології | Основна теорія     | Основний закон, не апробований Часом                    | Апробація основного закону методикою Час                                                                                                      |
|                   |                    |                                                         | <i>Парадигми</i> мікроекономіки як результати апробації її основного закону часом; як глобальні стратегії переважної поведінки всього людства |

*Джерело: авторська розробка*

**Висновки з проведеного дослідження.** Встановлення, визначення всіх чотирьох елементів змісту мікроекономіки (основної теорії; основного закону; основної методики апробації основного закону – методики «Час»; парадигм) дозволив вперше *завершити формування науки* мікроекономіки. При цьому були надані такі визначення кожного з *чотирьох* її елементів: *Об'єкт* (перший елемент змісту, Основна теорія) науки мікроекономіки є теорія трудової вартості А. Сміта; її головним елементом є основний закон мікроекономіки, як результат узагальнення законів приватних теорій мікроекономіки. *Предмет* (другий елемент змісту, Основний закон) науки мікроекономіки є закон вартості А. Сміта: «Вартість визначається тільки затратами труда»; або основний закон науки мікроекономіки можливо визначати й так: «Мікроекономіка – це створення вартості, створення затрат труда». *Методика апробації* основного закону (третій елемент змісту) – це відома методика «Час» як скорочений вираз

методики історично-логічного Гегеля. *Результат* апробації основного закону (четвертий, останній елемент змісту) науки мікроекономіки – це три парадигми мікроекономіки: перша, минула парадигма мікроекономіки Доіндустріальній епохи, як глобальна стратегія переважно *ручних затрат* труда; друга, теперішня парадигма мікроекономіки Індустріальній епохи, як глобальна стратегія переважно *машиинних затрат* труда; третя, майбутня парадигма мікроекономіки Постіндустріальній епохи, як глобальна стратегія переважно *підприємницьких затрат* труда.

Й вже самий процес завершення формування науки мікроекономіки дозволив глибше зрозуміти кожен з чотирьох елементів її змісту й особливе її основний закон: «Мікроекономіка – це організація вартості, це організація затрат труда; це тільки *створення вартості*; це не обмін товарів, який є властивістю вже не мікроекономіки, а макроекономіки». А це приводить ще до одного важливого *висновку* – до спростування існуючого стереотипу про повну схожість *мікроекономіки і економіки підприємства*. Економіка підприємства – це більш широке поняття і явище ніж мікроекономіка. Як доведено ще в [9] економіка підприємства містить не тільки створення вартості, але й ринок, обмін затрат труда робітника на заробітну плату. Але будь-який ринок – це явище вже не мікроекономіки, а саме – макроекономіки! Й навіть на особливому ринку – ринку всередині підприємства робітник перед тим, як укласти договір, трудову угоду з конкретним підприємством вивчає ситуацію в межах, у масштабах не тільки одного підприємства, але усієї *макроекономіки*, і як свідчить сучасна дійсність, вивчає ринок у масштабах навіть *мегаекономіки*.

Тому поряд з отриманими раніше висновками необхідно зробити й такі: мікроекономіка і економіка підприємства – це не тотожні поняття і явища; економіка підприємства більш широке явище, ніж мікроекономіка; економіка підприємства містить не тільки мікроекономіку, але й елемент макроекономіки і навіть мегаекономіки.

### **Перелік посилань**

1. Хаустова В. Є., Решетняк О. І. Вплив підготовки кадрів вищої кваліфікації на науковий та економічний розвиток. *Проблеми економіки*. 2020. № 1 (43). С. 43–51. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-43-51>.
2. Islam R., Ang J. B., Madsen J. B. Quality-Adjusted Human Capital and Productivity Growth. *Economic Inquiry*. 2014. Vol. 52. No. 2. P. 757–777.
3. Микроэкономика. *Экономика, социология, менеджмент*: веб-сайт. URL: <http://ecsocman.hse.ru/docs/16000047/> (дата звернення: 21.03.2021)
4. Что и как изучает микроэкономика? *Экономика, социология, менеджмент*: веб-сайт. <http://ecsocman.hse.ru/text/22889580/> (дата звернення: 21.03.2021).
5. Мікроекономіка в системі економічних наук. *Бублік*: веб-сайт. URL: <https://buklib.net/books/22254/#:~:text=1.1.-,Мікроекономіка%20в%20системі%20економічних%20наук,діяльність%20окремих%20економічних%20суб%27ектів.&text=Як%20самостійний%20розділ%20е>

кономічної теорії, XIX—на початку XX ст. (дата звернення: 24.04.2021).

6. Бабайлов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. Х.: ФОП Бровін О.В., 2019. 150 с.

7. Бабайлов В. К. Теория метода : монография. Х. : ХНАДУ, 2011. 232 с.

8. Бабайлов В. К., Баленко А. И., Хмелевская А. А. Обзор литературных источников как метод эксперимента. *Бизнес-Информ*. 2006. №3. С. 103–104.

9. Dmytriiev I., Babailov V., Levchenko Ya. Philosophical bases of improvement of paradigm development methodologies. *EUREKA: Social and Humanities*. 2020. No 1. P. 62–68. DOI: 10.21303/2504-5571.2020.001134.

10. Ксенофонт: веб-сайт. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Ксенофонт> (дата обращения: 02.02.2020).

11. Учение Аристотеля: веб-сайт. URL: <http://www.bibliotekar.ru/estestvoznaniye-3/42.htm> (дата обращения: 10.02.2020).

12. Смит А. О богатстве народов. АСТ Москва. 2010, 188 с.

### References

1. Khaustova, V. Ye. & Reshetniak, O. I. (2020), The impact of training of highly qualified personnel on scientific and economic development [Vplyv pidhotovky kadrov vyshchoi kvalifikatsii na naukovyi ta ekonomichnyi rozvytok], *Problemy ekonomiky*, No 1(43), P. 43–51 DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-43-51>.

2. Islam, R., Ang, J. B. & Madsen, J. B. (2014), Quality-Adjusted Human Capital and Productivity Growth, *Economic Inquiry*, Vol. 52, No. 2, P. 757–777.

3. Microeconomics. Economics, sociology, management [Mikroekonomika, Ekonomika, sotsiologiya, menedzhment], available at: <http://ecsocman.hse.ru/docs/16000047/> (last accessed 21.03.2021).

4. What and how does microeconomics study? Economics, sociology, management [Chto i kak izuchaet mikroekonomika? Ekonomika, sotsiologiya, menedzhment], available at: <http://ecsocman.hse.ru/text/22889580/> (last accessed 21.03.2021).

5. Microeconomics in the system of economic sciences [Mikroekonomika v systemi ekonomichnykh nauk], Bublik, available at: <https://buklib.net/books/22254/#:~:text=1.1.->

,Мікроекономіка%20в%20системі%20економічних%20наук,діяльність%20окремих%20економічних%20суб%27єктів.&text=Як%20самостійний%20розділ%20економічної%20теорії,XIX%20—%20на%20початку%20XX%20ст. (last accessed 24.04.2021)

6. Babajlov, V. K. (2019), *Research methodology* [Metodologiya naukovih doslidzhen], FOP Brovin O.V., 150 p.

7. Babajlov, V. K. (2011), *Method theory* [Teoriya metoda], monograph, H. : HNADU, 232 p.

8. Babajlov, V. K., Balenko, A. I., Hmelevskaya, A. A. (2006), A review of literary sources as a method of experiment [Obzor literaturnykh istochnikov kak metod eksperimenta], *Business Inform*, No 3, P. 103–104.

9. Dmytriiev, I., Babailov, V., Levchenko, Ya. (2020), Philosophical bases of improvement of paradigm development methodologies. *EUREKA: Social and Humanities*, No 1, P. 62–68. DOI: 10.21303/2504-5571.2020.001134.

10. Ksenofont [Ksenofont], available at: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Ксенофонт> (last accessed 02.02.2020).

11. Aristotle's doctrine of matter and form [Uchenie Aristotelya o materii i forme], available at: <http://www.bibliotekar.ru/estestvoznanie-3/42.htm> (last accessed 10.02.2020).

12. Smith, A. (2010), On the wealth of peoples [O bogatstve narodov], AST Moscow, 188 p.

## РЕФЕРАТИ РЕФЕРАТЫ ABSTRACTS

УДК 330.101.542; JEL Classification: B40, D00

### Бабайлов В.К., Левченко Я.С., Марченко Г.І. ЗАВЕРШЕННЯ ФОРМУВАННЯ НАУКИ МІКРОЕКОНОМІКИ

**Анотація.** Мікроекономіка займає особливе місце серед всіх видів економіки й особливо поряд з макро- і мегаекономікою. Саме мікроекономіка стає основою наступного формування макроекономіки. Тому удосконалення, поширення, поглиблення знань про мікроекономіку будь-якого її рівня й особливо вищого рівня знань, яким є наука мікроекономіка, є виключно *актуальним* питанням. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що постановка проблеми організації науки мікроекономіки відсутня взагалі. Існують такі основні причини такого стану: нерозуміння сенсу самої мікроекономіки; змішання її з макроекономікою; апіорне (бездовідне) ствердження про вже існування будь-яких наук мало не з античної епохи через змішання й навіть ототожнення наук з ученнями й навіть з теоріями. Тому є гостра необхідність прийняття таких мір з вирішення відповідних проблемних аспектів мікроекономіки, як: усунення змішування мікро- і макроекономіки; відокремлення проблемних аспектів науки і практики мікроекономіки; концентрація уваги на формуванні науки мікроекономіки. Саме формування науки мікроекономіки, як вищого рівня знань про мікроекономіку, буде сприяти й вирішенню проблем практики мікроекономіки. При цьому автори виходили з реального стану процесу формування будь-якої науки, а саме: окремі й навіть важливі елементи її змісту вже були частково сформовані. Так, був визначений її *об'єкт* – як *межі науки*, як *основна теорія*; *предмет* – як проблемна частка об'єкту; однак саме предмет будь-якої навіть однієї конкретної науки визначався до останнього часу по-різному. Більш того, як показали фундаментальні дослідження, це привело до невизначеності і єдиної, однієї, основної *методики апробації* предмету. Й як наслідок не міг бути визначений і *результат* апробації – *четвертий елемент* науки мікроекономіки. Залишалася незрозумілою, невирішеною й ще одна проблема – відсутність встановлення точної кількості елементів змісту будь-якої науки й в тому числі й науки мікроекономіки. Лише у 2013-2020 роках було встановлене, що будь-яка наука включає тільки *чотири* основні елементи: *об'єкт*; *предмет*; *основну методику апробації предмету*; *результат цієї апробації*. **Методики дослідження:** порівняльний аналіз



наукової літератури та інформаційних джерел на основі методів порівняння, систематизації та узагальнення; узагальнення результатів аналізу і логічна генерація висновків, теорія методу Бабайлова. **Результати.** Визначені всі чотири елементи змісту науки мікроекономіки: *основна теорія* макроекономіки як теорія трудової вартості А. Сміта, головним елементом змісту якої є *основний закон* мікроекономіки, як результат узагальнення законів приватних теорій мікроекономіки; *основний закон* макроекономіки – це закон вартості А. Сміта: «Вартість визначається тільки затратами труда»; або «Мікроекономіка – це створення вартості, створення затрат труда»; *основна методика апробації* основного закону – методика «Час» як скорочений вираз методики історично-логічного Гегеля; *результат* апробації основного закону – *три парадигми* макроекономіки (глобальні стратегії відповідно Доіндустріальній, Індустріальній, Постіндустріальній епохах): переважно *ручних затрат* труда; переважно *машинних затрат* труда; переважно *підприємницьких затрат* труда. Це й означає *завершення* формування науки мікроекономіки. **Наукова новизна:** вперше завершено формування науки мікроекономіки. **Практична значущість:** сформована *наука* мікроекономіки, яка буде найефективнішим засобом вирішення проблем *практики* мікроекономіки.

**Ключові слова:** мікроекономіка; наука; об'єкт; предмет; апробація; основна теорія, основний закон; методика «Час»; парадигма.

**УДК 330.101.542; JEL Classification: B40, D00**

## **Бабайлов В.К., Левченко Я.С., Марченко Г.И. ЗАВЕРШЕНИЕ ФОРМИРОВАНИЯ НАУКИ МИКРОЭКОНОМИКИ**

**Аннотация.** Микроэкономика занимает особое место среди всех видов экономики и особенно рядом с макро- и мегаэкономикой. Именно микроэкономика становится основой последующего формирования макроекономики. Поэтому совершенствование, распространение, углубление знаний о микроэкономике любого ее уровня и особенно высшего уровня знаний, которым является наука микроэкономика, является *исключительно актуальным* вопросом. Анализ последних исследований и публикаций свидетельствует о том, что постановление проблемы организации науки микроэкономики отсутствует вообще. Существуют следующие основные причины такого состояния: непонимание смысла самой микроэкономики; смешение ее с макроекономикой; априорное (безосновательное) утверждение об уже существовании каких-либо наук чуть ли не с античной эпохи из-за смешения и даже отождествления наук учениями и даже с теориями. Поэтому есть острая необходимость принятия таких мер по решению соответствующих проблемных аспектов микроэкономики, как: устранение смешивания микро- и макроекономики; отделения проблемных аспектов науки и практики микроэкономики; концентрация внимания на формировании науки микроэкономики. Именно формирование науки микроэкономики, как высшего уровня знаний о микроэкономике, будет способствовать и решению проблем практики микроэкономики. При этом авторы исходили из реального состояния процесса формирования любой науки, а именно: отдельные и даже важные элементы ее

содержания уже были частично сформированы. Так, был определен ее объект – как границы науки, как основная теория; предмет – как проблемная доля объекта; однако именно предмет любой даже одной конкретной науки определялся до последнего времени по-разному. Более того, как показали фундаментальные исследования, это привело к неопределенности и единой, одной, основной методике апробации предмета. И как следствие не мог быть определен и результат апробации – четвертый элемент науки микроэкономики. Оставалась непонятной, нерешенной и еще одна проблема - отсутствие точного количества элементов содержания любой науки и, в том числе, науки микроэкономики. Только в 2013-2020 годах было установлено, что любая наука включает только четыре основных элемента: объект; предмет; основную методику апробации предмета; результат этой апробации. **Методики исследования:** сравнительный анализ научной литературы и информационных источников на основе методов сравнения, систематизации и обобщения; обобщение результатов анализа и логическая генерация выводов, теория метода Бабайлова. **Результаты.** Определены все четыре элемента содержания науки микроэкономики: основная теория макроэкономики как теория трудовой стоимости А. Смита, главным элементом содержания которой есть основной закон микроэкономики, как результат обобщения законов частных теорий микроэкономики; основной закон макроэкономики - это закон стоимости А. Смита: «Стоимость определяется только затратами труда»; или «Микроэкономика – это создание стоимости, создание затрат труда»; основная методика апробации основного закона - методика «Время» как сокращенный выражение методики исторического логического Гегеля; результат апробации основного закона - три парадигмы макроэкономики (глобальные стратегии в соответствии Доиндустриальной, Индустриальной, Постиндустриальной эпох): преимущественно ручных затрат труда; преимущественно машинных затрат труда; преимущественно предпринимательских затрат труда. Это и означает завершение формирования науки микроэкономики. **Научная новизна:** впервые завершено формирование науки микроэкономики. **Практическая значимость:** сформирована наука микроэкономики, которая будет эффективным средством решения проблем практики микроэкономики.

**Ключевые слова:** микроэкономика; наука; объект; предмет; апробация; основная теория; основной закон; методика «Время»; парадигма.

**УДК 330.101.542; JEL Classification: B40, D00**

**Babailov V., Levchenko Ya., Marchenko Halyna COMPLETION OF THE MICROECONOMICS SCIENCE FORMATION**

**Abstract.** Microeconomics occupies a special place among all types of economy and especially along with macro- and mega- economics. It is microeconomics becomes the basis for the subsequent formation of macroeconomics. Therefore, the improvement, dissemination, deepening of knowledge about microeconomics at any level and especially the highest level of knowledge, which is the science of microeconomics, is an extremely important issue. Analysis of recent research and

publications shows that the solution to the problem of organizing the science of microeconomics is absent at all. There are the following main reasons for this state: misunderstanding of the meaning of microeconomics itself; mixing it with macroeconomics; a priori (unproven) assertion about the already existence of any science almost from the ancient era through the mixing and even identification of science with teachings and even with theories. Therefore, there is an urgent need to take such measures to address the relevant problematic aspects of microeconomics as: eliminating the mixing of micro- and macroeconomics; separation of problematic aspects of science and practice of microeconomics; concentration on the formation of the science of microeconomics. It is the formation of the science of microeconomics, as the highest level of knowledge about microeconomics, will contribute to solving the problems of microeconomics practice. In this case, the authors proceeded from the real state of the process of formation of any science, namely: some and even important elements of its content have already been partially formed. Yes, its object was defined – as the limits of science, as the basic theory; subject – as a problem part of the object; however, the subject of any even one specific science was defined differently until recently. Moreover, as shown by basic research, this has led to uncertainty and a single, one, the main method of approbation of the subject. And as a consequence, the result of approbation could not be determined - the fourth element of the science of microeconomics. Another problem remained unclear, unresolved - the lack of establishing the exact number of elements of the content of any science, including the science of microeconomics. Only in 2013-2020 was it established that any science includes only four basic elements: an object; subject; the main method of approbation of the subject; the result of this approbation. **Research methods:** a comparative analysis of scientific literature and information sources based on methods of comparison, systematization and generalization; generalization of the results of the analysis and the logical generation of conclusions, theory of Babaylov's method. **Results.** All four elements of the content of the science of microeconomics are defined: the basic theory of macroeconomics as the theory of labor value of A. Smith, the main element of the content of which is the basic law of microeconomics, as a result of generalization of the laws of private theories of microeconomics; the basic law of macroeconomics is A. Smith's law of value: «Value is determined only by labor costs»; or «Microeconomics is the creation of value, the creation of labor costs»; the main method of approbation of the basic law – the method of «Time» as an abbreviated expression of the method of historical and logical Hegel; the result of approbation of the basic law is three paradigms of macroeconomics (global strategies according to the pre-industrial, industrial, post-industrial epochs): mainly manual labor costs; mainly machine labor costs; mostly entrepreneurial labor costs. This means the completion of the formation of the science of microeconomics. **Scientific novelty:** the formation of the science of microeconomics has been completed for the first time. **Practical significance:** the science of microeconomics has been formed, which will be the most effective means of solving the problems of microeconomics practice.

**Key words:** microeconomics; science; object; subject; approbation; basic theory, basic law; method «Time»; paradigm.

## **Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors**

Василь Кузьмич – кандидат економічних наук, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, доцент кафедри економіки і підприємництва, м. Харків, Україна; e-mail: super\_super-kod@ukr.net.

Бабайлов Василий Кузьмич – кандидат экономических наук, Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, доцент кафедры экономики и предпринимательства, г. Харьков, Украина.

Babailov Vasil – PhD, Kharkiv National Automobile and Highway University, Associate professor of the Department of Economics and Entrepreneurship, Kharkiv, Ukraine.

Левченко Ярослава Сергіївна – доктор філософії з галузі «Соціальні та поведінкові науки», Харківський національний автомобільно-дорожній університет, доцент кафедри економіки і підприємництва, м. Харків, Україна; e-mail: slavalevcenko1984@gmail.com; ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4979-1101>.

Левченко Ярослава Сергеевна – доктор философии в отрасли «Социальные и поведенческие науки», Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, доцент кафедры экономики и предпринимательства, г. Харьков, Украина.

Levchenko Yaroslava – PhD in «Social and behavioral sciences», Kharkiv National Automobile and Highway University, Associate professor of the Department of Economics and Entrepreneurship, Kharkiv, Ukraine.

Марченко Галина Іванівна – ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», аспірант кафедри «Фінанси та банківська справа», м. Полтава, Україна; e-mail: 2687209800@ukr.net; ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2701-6518>.

Марченко Галина Ивановна – ВУЗ Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли», аспирант кафедры «Финансы и банковское дело», г. Полтава, Украина.

Marchenko Halyna – Poltava University of Economics and Trade, postgraduate student of Department of "Finance and Banking", Poltava, Ukraine.